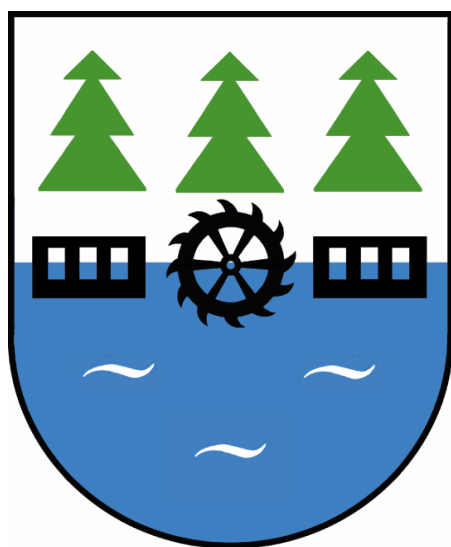

Plan odnowy miejscowości

Klaskawa

na lata 2010-2017

Załącznik do uchwały nr XLV/436/10

Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23.09.2010 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Charakterystyka sołectwa	4
1. Położenie, powierzchnia, liczba ludności	4
2. Historia	5
3. Przestrzenna struktura miejscowości.....	6
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	7
1. Zasoby przyrodnicze	7
2. Dziedzictwo kulturowe	8
3. Obiekty i tereny	10
4. Infrastruktura społeczna	13
5. Infrastruktura techniczna	14
6. Gospodarka i rolnictwo	14
7. Kapitał społeczny i ludzki	14
III. Ocena mocnych i słabych stron sołectwa	15
IV. Opis planowanych zadań na lata 2010-2017	18
V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne	21
VI. Podsumowanie	22

Wstęp

Istotą niniejszego opracowania pn. „Plan odnowy miejscowości Klaskawa” jest wypracowanie wspólnej, zrównoważonej wizji miejscowości oraz kierunków jej rozwoju na kolejne lata. W szczególności „Plan odnowy” ma konkretyzować i definiować zadania, które są potrzebne i możliwe do zrealizowania na terenie wsi, uwzględniając jej specyfikę i zdiagnozowane potrzeby. Tym samym, „Plan odnowy miejscowości Klaskawa” staje się dokumentem strategicznym dla sołectwa, stanowiącym jednocześnie jedno z podstawowych narzędzi, które są niezbędne lokalnej społeczności do ubiegania się o bezzwrotne dotacje, szczególnie ze środków UE na rozwój swojej wsi.

Wypracowanie takiego planu jest możliwe tylko w wyniku aktywnego współdziałania mieszkańców, którzy najpełniej potrafią określić potrzeby swojej społeczności. Stąd niniejszy „Plan” jest efektem otwartej dyskusji mieszkańców, prowadzonej w formie spotkań, zebrań i warsztatów, w trakcie których mieszkańcy sołectwa decydowali o przyszłości i kierunkach rozwoju swej wsi i sołectwa Klaskawa. Tym samym prace nad „Planem odnowy miejscowości” mają także niewątpliwą funkcję integrującą i aktywizującą lokalną społeczność. W szczególności miały one bowiem wykazać, iż to właśnie od woli, aktywności i kreatywności samych mieszkańców zależy bezpośrednio rozwój ich wsi, a co za tym idzie – poprawa jakości życia. Całością prac nad przygotowaniem „Planu odnowy miejscowości Klaskawa” kierował Sołtys oraz członkowie Rady Sołeckiej, przy wsparciu koordynatora ze strony Urzędu Miejskiego w Czersku, który czuwał nad zgodnością „Planu” ze strategicznymi celami i dokumentami gminy Czersk. Prace nad „Planem odnowy miejscowości Klaskawa” poprzedzono inwentaryzacją jej zasobów uznając, iż stanowią one podwaliny do zrealizowania określonej w „Planie” przyszłościowej, docelowej wizji wsi. Dokonano również diagnozy barier, zagrożeń, oraz oceny silnych i słabych stron sołectwa. Na podstawie tych ustaleń określono działania o charakterze priorytetowym, które są potrzebne a także – co równie istotne – możliwe do zrealizowania.

I. Charakterystyka sołectwa

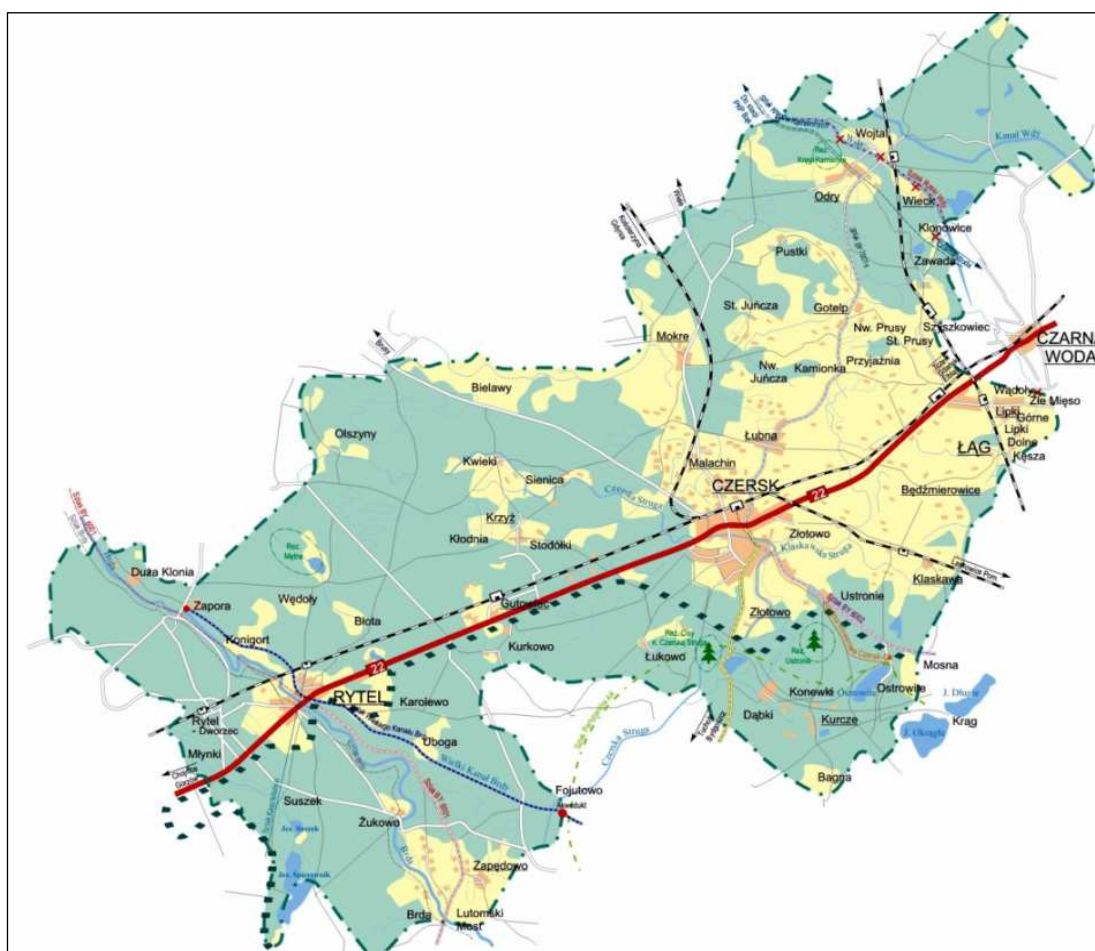
1. Położenie, powierzchnia, liczba ludności

Sołectwo Klaskawa położone jest na południu Województwa Pomorskiego, w powiecie chojnickim, w północno-wschodniej części Gminy Czersk, 8 km od Czerska.

Sołectwo otoczone jest zwartym kompleksem leśnym, administrowanym przez Nadleśnictwo Woziwoda, obręb Twarożnica, leśnictwo Ustronie.

Terytorium sołectwa obejmuje obszar 868 ha. W jego skład wchodzi wsie Klaskawa i Mosna oraz osada Struga.

Sołectwo należy do terenów słabo zaludnionych. Podczas sporządzania niniejszego Planu (Wrzesień 2010) tereny sołectwa zamieszkiwało łącznie 298 stałych mieszkańców, z których 149 mieszka w Klaskawie.

Rys.1. Położenie sołectwa Klaskawa, w obszarze Gminy Czersk

2. Historia

Nazwa wsi Klaskawa, wg tradycji ludowej, wzięła się od słowa „klaskać” (nogami po błocie). Natomiast Józef Milewski w opracowaniu „Czersk i okolice. Z pogranicza Borów, Kaszub i Kociewia” pisze, iż nazwa pochodzi od strugi o tej samej nazwie, nad którą leży wieś. Mowa o Klaskawskiej Strudze, która wypływa z pobliskiego jeziora Trzebomierz i kończy swój bieg w Czerskiej Strudze. Istnieje też inna teoria na temat pochodzenia nazwy wsi. Podobno pochodzi ona od dźwięku ścinania drzew, który zapewne rozlegał się w tej okolicy. Tereny te były zalesione, więc miejscowa ludność dokonywała obszernego karczowania w celu uzyskania ziem pod uprawę i zasiedlenie.

Za panowania książąt gdańsko-pomorskich wieś wchodziła w skład ziemi zaborskiej, w okresie krzyżackim należała do komturstwa w Tucholi, a w latach Rzeczypospolitej szlacheckiej do starostwa tucholskiego. Na podstawie ustnych przekazów mieszkańców można odnotować przemarsz wojsk Napoleona Bonaparte w 1812 r. w okolicach Klaskawy, w kierunku Będźmierowic. W 1883 r. wieś obejmowała swoim zasięgiem 354 ha, na których zlokalizowane było 18 domów mieszkalnych, 35 budynków gospodarczych i zamieszkiwana była przez 150 osób wyznania katolickiego. W 1905 r. władze pruskie utworzyły tu 1-klasową szkołę, prawdopodobnie w dzisiejszym budynku Klaskawa 1. W 1908 r. zaczęła kursować kolej na trasie Czerska – Szlachta, która przebiegała przez tereny ówczesnego osiedla. W latach 1908 – 1927 działał wolny cech krawiecki, w skład którego wchodziła również Klaskawa. Podczas I wojny światowej ludność utrzymywała pojedyncze kontakty z jeńcami rosyjskimi z pobliskiego obozu jeńców wojennych w Czersku. W latach 1921, 1931, 1937 liczba mieszkańców wsi kształtowała się odpowiednio: 535, 567 i 564 osoby. W 1928 r. w szkole uczyło się 55 dzieci. Miejscowa społeczność znajdowała częściowo zatrudnienie przy budowie przebiegającej obok kolei Bydgoszcz – Kościerzyna w latach 1928-1930.

Podczas II wojny światowej w okolicach Klaskawy swoje działania prowadzili partyzanci AK wspomagani przez pojedyncze osoby spośród społeczności wsi. W dniu 12 września 1944 r. na południe od jezior Mała i Duża Lontka, w odległości 2 km od wsi Klaskawa, nastąpiło spotkanie grupy desantowej LWP „Wołga” ppor. Jana Miętkiego z 15 – osobową grupą partyzancką Jana Meggera spod Czerska. Cztery dni po spotkaniu obu grup zorganizowano punkt kontaktowy u Anny Klaman w Klaskawie. Partyzanci ukrywali się w bunkrze poziomym zlokalizowanym w pobliżu jeziora Trzebomierz. W tajnej kryjówce schronienia szukał również ks. Szmagliński z Klaskawy. Mieszkańcy Klaskawy – Gertruda Fierek oraz ojciec Jana Miętkiego, Michał zostali łącznikami

grupy desantowej. M. Miętki umożliwił również spotkanie z przedstawicielami grupy partyzanckiej AK „Szyszki”, których ppor. Miętki zaopatrzył w granaty. W dniu 12.09.1944 r. w pobliskiej osadzie Struga zginęła z rąk hitlerowców rodzina Jana Kiedrowskiego, za współpracę z partyzantami. Również w Strudze 22.12.1944 r. udzielono pomocy rannemu partyzantowi z grupy „Wołga”, Stanisławowi Mroczkowi. Na początku stycznia 1945 r. partyzanci z grupy Jana Miętkiego dokonali rekwizycji towarów w sklepie Niemca w Klaskawie. Podczas wyzwania wsi 19 lutego 1945 r. poległo 35 Rosjan. Po wojnie wieś została rozbudowana. W latach 60-tych ubiegłego wieku w Klaskawie zawiązano kółko rolnicze, które zrzeszało okolicznych rolników.

3. Przestrzenna struktura miejscowości

Wieś sołecka Klaskawa położona jest wzdłuż drogi powiatowej, prowadzącej od Będźmierowic do szosy Czersk – Śliwice, w kierunku Mosnej oraz wzdłuż linii kolejowej Czersk – Szlachta. Zabudowa wsi jest niezbyt zwarta. Pojedyncze posesje porzucane są na śródleśnym terenie. We wsi nie ma konkretnych ulic o własnych nazwach. W centrum wsi, od drogi powiatowej odchodzi droga w kierunku Szlachty. Życie wsi, jak i również jej zabudowa skoncentrowane są wokół głównej drogi. Przy tej drodze, która ma nawierzchnię szutrową, znajduje się kilkanaście budynków, a wśród nich charakterystyczny dawnej szkoły, w którym znajduje się świetlica, dawny budynek zlewni mleka oraz sklep spożywczy. Obok sklepu znajduje się przystanek autobusu szkolnego.

Miejscowa świetlica, która zajmuje część budynku po dawnej szkole podstawowej, jest jedynym, miejscem użyteczności publicznej w Klaskawie. Wynika to z faktu, iż wieś położona jest w bliskiej odległości od Czerska, w którym mieszkańcy mają dostęp do urzędów, banków, ośrodków zdrowia, a także do kościoła. Klaskawa przynależy do parafii p.w. Św. Marii Magdaleny w Czersku.

Przystanek autobusu szkolnego w Klaskawie

Sklep spożywczy w Klaskawie

Wjazd do wsi od strony Będźmierowic

Budynek dawnej zlewni mleka w Klaskawie

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

1. Zasoby przyrodnicze

Pod względem administracji leśnej wieś Klaskawa znajduje się na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Woziwoda, obręb Twarożnica, leśnictwo Ustronie.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Trampler T. i inni, 1990) lasy Nadleśnictwa Woziwoda wchodzi w skład Krainy III Wielkopolsko-Pomorskiej, dzielnicy Borów Tucholskich, w mezoregionie Borów Tucholskich.

Bogactwem wsi Klaskawa są łąki i lasy. Łąki, stanowiące obecnie pastwiska, niegdyś były obfitym źródłem torfu, które nie zostało jeszcze wyczerpane. Lasy dostarczają głównie drewna opałowego oraz różnorodnego runa leśnego. Tereny od wielu lat były terenami podmokłymi, z uwagi na obecność przepływającej Klaskawskiej Strugi oraz jezior Mała i Duża Lontka oraz Trzebomierz.

Sołectwo Klaskawa na tle podziału administracyjnego lasów

Jezioro Mała Lontka

Jezioro Duża Lontka

Łąki Klaskawy 1

Łąki Klaskawy 2

2. Dziedzictwo kulturowe

Najcenniejszymi obiektami dziedzictwa kulturowego wsi Klaskawa są przydrożna kapliczka, krzyż oraz kilka zabytkowych domów. Dwa pierwsze obiekty znajdują się przy głównej drodze wsi i są miejscami odwiedzanymi przez społeczność Klaskawy podczas corocznych uroczystości. Kapliczka została wybudowana w 1882 roku przez mieszkańców wsi, jako podziękowanie za przeżycie w okresie panowania w tej okolicy epidemii cholery. Wykonana jest z czerwonej cegły na kamiennych fundamentach. W każdej ścianie są okna, w których znajdują się figurki Matki Bożej, św. Rocha, św. Rozalii i św. Jana. W 1935 roku p. Jerzy Wittstock dziękując za otrzymane łaski i szczęśliwe przejście na emeryturę postawił ogrodzenie wokół kapliczki. Pierwszego odnowienia kapliczki dokonał w 1946 r. p. Alojzy Szmagliński, uczynił to jako podziękowanie za szczęśliwe przeżycie wojny i powrót do domu. W kwietniu 1989 roku mieszkańcy wsi po raz drugi odnowili kapliczkę. Obecnie opiekę nad kapliczką sprawuje koło różańcowe pod wezwaniem św. Maksymiliana Kolbego

Kapliczka w Klaskawie

Krzyż postawił p. Leon Fierek w 1957 roku w podzięcie za odebrane łaski. Pierwsze odnowienie nastąpiło w 1980 roku, przez p. Konrada Szmaglińskiego. Odnowienie figury Pana Jezusa nastąpiło w 1989 roku. Koszty renowacji ponieśli mieszkańcy wsi, którzy też roztaczają nad nim opiekę.

Krzyż w Klaskawie

Na przestrzeni lat większość starszych domów na terenie wsi została rozebrana lub po przebudowie straciły swój oryginalny charakter. Pozostały tylko nieliczne z nich, między innymi domy kryjące się pod adresami Klaskawa 1, 5 i 35.

Dom Klaskawa 1, w którym mieściła się pierwsza szkoła

Dom Klaskawa 5

Dom Klaskawa 35

3. Obiekty i tereny

Na terenie wsi Klaskawa nie ma takich obiektów jak boisko czy plac zabaw z prawdziwego zdarzenia. Nie ma miejsca spotkań, oprócz niefunkcjonalnej świetlicy wiejskiej, której wymiary i stan techniczny nie pozwalają na organizowanie imprez okolicznościowych i spotkań w porządnym warunkach. Mieszkańcy zmuszeni są do korzystania z obiektu, w którym nie ma pomieszczeń socjalnych oraz kuchni. Instalacja grzewcza jest niewydolna i wymaga remontu. Cały obiekt potrzebuje przebudowy i remontu, który wydaje się konieczny i niezbędny.

Obok sklepu spożywczego znajduje się przystanek dla autobusu szkolnego w postaci murowanej wiaty. Można to uznać za znaczne udogodnienie dla dzieci i młodzieży, dające ochronę przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi, gdyby nie zły stan techniczny przystanku. Nie ma tu ławek, dach jest nieszczelny, a posadzka przystanku często zasypana jest butelkami i nieczystościami. Logicznym rozwiązaniem takiej sytuacji wydaje się postawienie w miejscu obecnego przystanku, wiaty z prawdziwego zdarzenia.

W pobliżu wsi Klaskawa przebiega szlak turystyczny niebieski "Dziwięciu z nieba". Szlak prowadzi terenem działań od września 1944 do lutego 1945 r. grupy desantowej WP - Sztabu Polskich Partyzantów ppor. Jana Miętkiego („Wirski”) oraz opodal miejsc walki i straceń z lat 1939-45. 30 kilometrowy szlak wiedzie przez Czersk, Dąbki, Ostrowite w kierunku miejscowości Krąg w gminie Śliwice.

W bliskiej odległości od świetlicy znajduje się mały staw, który wydaje się zapomniany przez społeczność wsi. Teren przyległy jest zarośnięty niskimi drzewami i ogrodzony siatką. Staw może stać się ciekawym miejscem dla mieszkańców Klaskawy i stanowić kolejną alternatywę na spędzanie wolnego czasu.

Na obrzeżach wsi, już za torami kolejowymi, na skraju szkółki leśnej, można znaleźć bezimienny grób, w którym podobno pochowano żołnierza francuskiego z czasów I wojny światowej. Kiedyś grób umiejscowiony był obok budynku obecnej świetlicy wiejskiej. Został on przeniesiony tuż po zakończeniu działań wojennych na tym terenie, w spokojniejsze miejsce, z dala od szkoły podstawowej.

Świetlica wiejska w Klaskawie

Teren przyległy do świetlicy

Grób francuskiego żołnierza w Klaskawie

Staw w Klaskawie

4. Infrastruktura społeczna

Na terenie wsi Klaskawa jedynym obiektem infrastruktury społecznej jest świetlica wiejska, która od lat spełnia funkcję miejsca spotkań społeczności wsi, jak i całego sołectwa. Przed laty w budynku świetlicy funkcjonowała szkoła podstawowa, z którą wiąże się historia szkolnictwa w Klaskawie, sięgająca XIX wieku ubiegłego stulecia. Pierwsza jednoklasowa szkoła ludowa istniała od lat 70-tych XIX wieku, prawdopodobnie w dzisiejszym domu Klaskawa 1. W 1905 r. władze pruskie utworzyły tu w nowo wybudowanym budynku szkołę. W latach poprzedzających wybuch I wojny światowej szkołą kierował Klemens Kohler. W 1928 r. szkoła miała dwie klasy, 4 oddziały, uczęszczało do niej 55 dzieci, nauczycielem kierującym był Jerzy Wittstock. Reforma szkolnictwa, którą wprowadzono w latach 1932 – 1933 zakładała koedukacyjny charakter szkół powszechnych i podzieliła je na I, II i III stopień. Placówka w Klaskawie była 2 – klasowa. Od czerwca 1940 r. w mniejszych wsiach okolic Czerska, między innymi w Klaskawie, lekcji w udzielał jeden nauczyciel Zburalski z Szenfeldu (ówczesny powiat chojnicki). Pierwszym kierownikiem szkoły po wojnie był Stanisław Piekarski. W 1967 r. po reformie szkolnictwa w Klaskawie działała szkoła 4-klasowa. W roku szkolnym 1975/1976 szkoła miała 2 oddziały, jeden nauczyciel uczył 21 uczniów. Szkoła została zamknięta w roku szkolnym 1980/1981. Natomiast w 1985/86 w szkole znów uczyły się 19 dzieci, w 2 oddziałach przez 3 nauczycieli, a kierownikiem była Regina Szymańska. W tym samym roku i w kolejnych latach, przy szkole w Klaskawie działała tzw. klasa zerowa, do której przyjęto 7 dzieci. Szkoła została zamknięta z dniem 01.09.1999 r. z mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 24 lutego 1999 r.

Zdjęcie dzieci przed szkołą, 1937 r.

5. Infrastruktura techniczna

We wsi Klaskawa nie ma sieci wodociągowej. Wszystkie gospodarstwa korzystają z własnych ujęć wody.

Brakuje również sieci kanalizacyjnej. Nieczystości z gospodarstw domowych odprowadzane są i gromadzone w bezodpływowych zbiornikach przydomowych. Ścieki odbierane są przez prywatne przedsiębiorstwa posiadające koncesję na tego typu działalność.

Odpady stałe odbierane są przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku i wywożone na wysypisko śmieci w Niezurawie. Ponadto w Klaskawie znajduje się sieć telekomunikacyjna oraz elektryczna napowietrzna i oświetleniowa.

6. Gospodarka i rolnictwo

W sołectwie Klaskawa zarejestrowanych jest 6 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą: budownictwo – 1 w Klaskawie, mechanika pojazdowa – 1 w Mosnej, handel – 1 w Klaskawie, zakład usług leśnych – 1 w Strudze, stolarstwo – 2 w Mosnej.

Część mieszkańców wsi, w sezonie występowania, zajmuje się zbieractwem owoców runa leśnego. Na terenie sołectwa Klaskawa znajduje się 78 gospodarstw rolnych, z czego we wsi Klaskawa 43. Suma gruntów ornych w sołectwie wynosi 278,47 ha, użytków zielonych 175,14 ha.

7. Kapitał społeczny i ludzki

Wieś Klaskawa jest przykładem miejscowości, w której nie działa żadna organizacja pozarządowa czy wyraziście określona grupa społeczna. Większość inicjatyw rozwojowych prokurują radni sołectwa, którzy mieszkają w Klaskawie

Brak aktywności społecznej w formie formalnych lub nieformalnych grup jest dość znamienne dla tej społeczności i trochę niezrozumiały. Klaskawa ma bowiem niezły potencjał ludzki do prowadzenia tego typu działalności (jest tu spora grupa seniorów, kobiet oraz młodzieży). Barię wydaje się być jednak brak odpowiedniej infrastruktury społecznej, lidera i zdecydowanego impulsu, który wyzwoliłby chęć zorganizowanego, aktywnego działania. Taka sytuacja może się zmienić dzięki przeprowadzeniu inwestycji w budynku świetlicy. Można mieć nadzieję, że odnowienie świetlicy sprawi zawiązanie się Koła Gospodyń Wiejskich oraz innych grup zainteresowań. Społeczność całego sołectwa Klaskawa potrzebuje takiego miejsca, w którym będzie można w godnych warunkach urządzać imprezy integracyjne i okolicznościowe. Na takie działania wpłynie

przywrócenie świetności obiektu, w którym znajduje się świetlica wiejska. Bez przeprowadzenia kluczowej inwestycji dla życia kulturalnego sołectwa, miejscowa społeczność będzie dalej popadać w marazm i zniechęcenie. Przedsięwzięcie w postaci remontu i przebudowy świetlicy powinno być poddane pod rozagę władz i jak najszybszą realizację.

III. Ocena mocnych i słabych stron sołectwa.

SFERA EKONOMICZNA	Mocne strony	Słabe strony
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bliskość ośrodka miejskiego (dostępność potencjalnych miejsc zatrudnienia i edukacji - 8 km do Czerska) 2. Atrakcyjne położenie turystyczne (brak przemysłu, czyste powietrze, wody i lasy), a także piękne położenie – w otoczeniu starych okazów drzew – wszystko to czyni Klaskawę i okolice miejscem atrakcyjnym zarówno dla turystów, jak i do osiedlania się na stałe 3. Dobre warunki do prowadzenia okółorolniczej działalności (np. agroturystyki, zbieractwa i przetwórstwa runa leśnego, rolnictwa ekologicznego) 4. Lasy jako cenne źródło dochodów (pozyskiwanie drewna i ubocznej produkcji leśnej) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słabe gleby (mało efektywne rolnictwo, brak możliwości intensywnych upraw i hodowli) 2. Brak zagospodarowania centrum wsi (brak w plenerze miejsc odpoczynku dla turystów i mieszkańców, brak oznakowania miejsc cennych historycznie) 3. Brak zaplecza rekreacyjno-sportowego dla dzieci i młodzieży (brak placu zabaw dla dzieci czy boiska) 4. Brak ośrodka kultury, szkoły podstawowej 5. Niskie, zróżnicowane i niestabilne dochody mieszkańców (konieczność pracy z dala od miejsca zamieszkania) 6. Brak dostępności szerokopasmowego Internetu (ograniczenie metod komunikacji i informacji) 7. Brak odpowiedniej infrastruktury (m.in. brak utwardzonej drogi oraz uregulowanej gospodarki wodno – ściekowej)

SFERA SPOŁECZNA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Młode społeczeństwo (wzrastający udział dzieci i młodzieży w strukturze lokalnej społeczności, społeczność rozwojowa) 2. Mentalność typowo pomorska: (gospodarność, pracowitość, patriotyzm lokalny, coraz bardziej zadbane posesje i gospodarstwa, brak nieużytków leżących ugiorem – zagospodarowanie wszelkich gruntów ornych i zielonych itd.) 3. Wzrost świadomości i potrzeby zmian, oraz stopniowe otwieranie się na pewne formy aktywności (pod warunkiem właściwego ich ukierunkowania i silnego lidera - wysoka frekwencja na imprezach organizowanych przez Radę Sołecką świadczy o popycie mieszkańców na ofertę kulturalno - oświatową) 4. Wola organizowania lokalnych imprez (Dzień Dziecka, zawody sportowe itp.) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała aktywność i integracja społeczna w różnych dziedzinach życia społecznego, brak lidera społecznego (brak formalnych i nieformalnych organizacji pozarządowych i grup działania, nieliczne inicjatywy oddolne na rzecz lokalnej społeczności itd.) 2. Brak jakiegokolwiek oferty aktywizacji dla poszczególnych grup mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> • dzieci i młodzieży (np. świetlica młodzieżowa, klub, kółka zainteresowań), • kobiet (np. KGW, inne koła zainteresowań), • seniorów (np. Klub Seniora) 3. Ograniczone możliwości nowoczesnej komunikacji społecznej (szerokopasmowy Internet) 4. Mało zwarta zabudowa wsi (znaczne odległości pomiędzy posesjami – ograniczone kontakty społeczne)
------------------------	---	---

SFERA EKONOMICZNA	SZANSE	ZAGROŻENIA
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskiwania środków z zewnętrznych źródeł finansowania (fundusze strukturalne, fundacje, konkursy, stowarzyszenia, granty instytucji itd.), 2. Popyt na agroturystykę i czynny wypoczynek na łonie przyrody (wykorzystanie walorów przyrodniczych - lasy, czyste powietrze, pięknie zagospodarowane posesje i tereny wiejskie oraz dostępności komunikacyjnej dla rozwoju turystyki; stworzenie w tym celu odpowiedniej infrastruktury i zaplecza. Ponadto popyt na produkty ekologiczne, w tym szczególnie na naturalne dary runa leśnego z czystych i nieskażonych terenów) 3. Zjawisko „ucieczki z miast” tj. moda na osiedlanie się za miastem, ale jednocześnie w bezpośredniej jego bliskości, na łonie przyrody (bliskość Czerska i Chojnic sprawia, że mieszkańcy sołectwa mają zapewniony 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudności w sprawnym pozyskiwaniu środków unijnych na potrzeby wsi (skomplikowane procedury, ostre kryteria rywalizacji, ograniczone możliwości wnoszenia wkładu własnego itp.) 2. Konkurencyjność innych miejscowości (szczególnie położonych wzdłuż głównych dróg) 3. Pogłębianie się zanieczyszczenia środowiska (szczególnie czystości lasów i powietrza) 4. Niekorzystna sytuacja gospodarcza regionu i skutki kryzysu gospodarczego (wysoka inflacja, zastój gospodarczy, dekonunktura na lokalnym rynku usług, niekorzystne relacje cenowe, zbyt restrykcyjne przepisy) 5. Zbyt wielu mieszkańców pracujących codziennie poza sołectwem (z uwagi na znaczny czas przebywania poza Klaskawą nie są one w stanie intensywnie

	<p>nieuciążliwy dostęp do miejsc pracy, szkół, ochrony zdrowia, banków, sklepów itd.)</p> <p>4. Promocja przedsiębiorczości i rozwoju usług (pomoc w uruchamianiu własnej działalności, pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom, korzystne warunki dla podejmowania działalności)</p> <p>5. Perspektywa przebudowy drogi głównej wsi (poprawa dostępności komunikacyjnej, skrócenie czasu przejazdów)</p>	<p>zaangażować się w codzienne życie sołectwa)</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">SFERA SPOŁECZNA</p>	<p>1. Wzrastająca aktywność mieszkańców (pozwalająca m. in. na zagospodarowanie wsi odpowiadające zdiagnozowanym potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. Stwarza to realne szanse na poprawę ich jakości życia, a przez to – zatrzymanie niekorzystnego zjawiska emigracji do miasta. Poprawę jakości życia może przynieść w szczególności: otwarcie przedszkola, utworzenie miejsca spotkań, zajęcia tematyczne dla poszczególnych grup wiekowych, aktywizacja osób starszych, stworzenie infrastruktury rekreacyjnej)</p> <p>2. Moda na kultywowanie tradycji (wytworzenie więzi emocjonalnych z własną wsią daje szanse na wzrost poczucia odpowiedzialności za nią i troski o nią)</p> <p>3. Promowanie idei liderów wiejskich i powszechna edukacja społeczna (kampanie społeczne, warsztaty, szkolenia), pokonujące stereotypy i bariery oraz budujące społeczeństwo obywatelskie</p> <p>4. Nadzieja na wzrost liczby ludności sołectwa (wzrost popytu gospodarczego, szczególnie na usługi, w tym też ogólnospołeczne i potencjału społecznego)</p>	<p>1. Trwała migracja młodzieży do miasta (wytwarzanie silnej więzi z Czerskiem, który zaspokaja potrzeby kulturalne i rekreacyjne młodych ludzi - w odpowiedzi na to młodzież ukierunkowuje aktywność na działania prowadzone na terenie miasta; osłabieniu ulega przez to więź z rodzinną wsią, która staje się jedynie „noclegownią”)</p> <p>2. Stagnacja, marazm, bierność lokalnej społeczności (wyczekiwanie zamiast działania; destrukcyjne nastawienie pogłębia brak optymizmu i pozytywnej energii oraz wiary w skuteczność działania; niechęć do podejmowania odpowiedzialności za sprawy lokalnej społeczności; brak impulsu do działania)</p> <p>3. Brak bazy do działalności edukacyjnej</p>

IV. Opis planowanych zadań na lata 2010-2017

1. Remont i przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Klaskawie wraz z zagospodarowaniem przyległego do niej placu

Opis zadania: położenie nowego dachu, wymiana posadzek oraz stolarki wewnętrznej i zewnętrznej, , przebudowa świetlicy obejmująca rozbudowę o pomieszczeni socjalne oraz kuchnię, zakup sprzętu rekreacyjno-sportowego, wymiana źródła energii; budowa parkingu technologią polbruk, założenie elementów roślinnych

Cel: poprawa jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury społecznej poprzez jej remont, przebudowę i podniesienie poziomu wyposażenia.

Grupa odbiorców: organizacje społeczne, mieszkańcy sołectwa Klaskawa

Harmonogram realizacji: 2011 r. – 2014 r.

Koszt: 400.000 zł

Źródła finansowania: PROW, RPO WP, środki własne gminy Czersk

2. Budowa boiska i placu zabaw wraz z architekturą rekreacyjną

Opis zadania: położenie profesjonalnej murawy, zakup bramek, budowa piłkochwyków, wyposażenie placu w niezbędną infrastrukturę (ławeczki, stoły, zadaszenia, kosze na śmieci); budowa wiat i zadaszeń umożliwiających organizację spotkań integracyjnych na świeżym powietrzu.

Cel: rozwój sprawności fizycznej młodego pokolenia

Grupa odbiorców: dzieci i młodzież z terenu sołectwa Klaskawa i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2012 r. – 2013 r.

Koszt: 100.000 zł

Źródła finansowania: PROW, środki własne gminy Czersk, środki od partnerów prywatnych i organizacji pozarządowych

3. Organizacja imprez wiejskich

Opis zadania: uświetnienie wyjątkowych dni w życiu społeczności Klaskawy i okolic poprzez organizację imprez i festynów.

Cel: aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców, promocja sołectwa oraz jego walorów przyrodniczych i kulturowych.

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Klaskawa, mieszkańcy miasta i gminy Czersk, turyści

Harmonogram realizacji: 2010 r. – 2017 r.

Koszt: 20.000 zł rocznie

Źródło finansowania: środki własne, budżet gminy, środki od partnerów prywatnych

4. Oczyszczenie i powiększenie stawu

Opis zadania: gruntowne oczyszczenie i pogłębienie stawu, stworzenie atrakcyjnego terenu zielonego wokół stawu, ułożenie alejki technologią polbruk. Dzięki tym pracom powstanie urokliwe miejsce stworzone do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu

Cel: Nadanie właściwego stanu istotnemu miejscu na planie wsi Klaskawa.

Umożliwienie wykorzystania stawu do celów turystycznych i promocyjnych wsi Klaskawa.

Harmonogram realizacji: 2013 r. – 2014 r.

Koszt: 100.000 zł

Źródło finansowania: budżet gminy Czersk, kapitał prywatny

5. Budowa drogi powiatowej Czersk – Klaskawa

Opis zadania: ułożenie dywanika asfaltowego.

Cel: ułatwienie komunikacji pomiędzy miejscowościami oraz poza granice gminy.

Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy Czersk oraz turystów.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi, gminy Czersk oraz turyści

Harmonogram realizacji: 2011 r. – 2013 r.

Koszt: 3.000.000 zł

Źródło finansowania: budżet powiatu chojnickiego, budżet gminy Czersk, PROW, RPO WP, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych

6. Budowa drogi powiatowej Klaskawa – Mosna

Opis zadania: ułożenie dywanika asfaltowego.

Cel: ułatwienie komunikacji pomiędzy miejscowościami oraz poza granice gminy.

Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy Czersk oraz turystów.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi, gminy Czersk oraz turyści

Harmonogram realizacji: 2014 r. – 2015 r.

Koszt: 2.000.000 zł

Źródło finansowania: budżet powiatu chojnickiego, budżet gminy Czersk, fundusze unijne, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych

7. Budowa wodociągu wiejskiego w Klaskawie

Opis zadania: rozbudowa gminnego systemu sieci wodociągowej do wsi Klaskawa.

Cel: ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, poprawa jakości życia mieszkańców.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Klaskawa

Harmonogram realizacji: 2014 r. – 2015 r.

Koszt: 500.000 zł

Źródło finansowania: fundusze unijne, budżet gminy, środki własne mieszkańców

8. Renowacja krzyża i kapliczki

Opis zadania: piaskowanie, uzupełnienie uszkodzeń oraz malowanie zabytków Klaskawy.

Cel: ochrona przed zniszczeniem wyjątkowych obiektów

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Klaskawa, turyści

Harmonogram realizacji: 2015 r. – 2016 r.

Koszt: 30.000 zł

Źródło finansowania: fundusze unijne, fundacje, budżet gminy Czersk

9. Budowa oczyszczalni przydomowych

Opis zadania: zakup i instalacja odpowiednio dobranej przydomowej oczyszczalni.

Cel: poprawienie sytuacji związanej z odprowadzaniem nieczystości w całej wsi

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Klaskawa

Harmonogram realizacji: 2011 r. – 2017 r.

Koszt: 500.000 zł

Źródło finansowania: Program budowy i finansowania przydomowych przepompowni ścieków na terenie Gminy Czersk, środki unijne

10. Budowa tablicy informacyjnej o wsi i okolicach

Opis zadania: posadowienie na terenie wsi tablicy spełniającej funkcje informacyjne i poglądowe na temat terenu wsi i okolicy

Cel: umożliwienie umieszczania ogłoszeń stałych i czasowych oraz przedstawienie wsi i jej najciekawszych zakątków

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Klaskawa i turyści

Harmonogram realizacji: 2012

Koszt: 15.000zł

Źródło finansowania: budżet gminy

11. Remont przystanku dla autobusu szkolnego

Opis zadania: postawienie wiaty przystankowej, ułożenie chodnika technologią polbruk terenu przyległego.

Cel: ochrona dzieci przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi, zwiększenie bezpieczeństwa.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Klaskawa

Harmonogram realizacji: 2016 r. – 2017 r.

Koszt: 20.000 zł

Źródło finansowania: środki własne gminy Czersk

V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

W miejscowości Klaskawa można wyróżnić kilka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Pierwszym takim obszarem na terenie wsi jest świetlica wiejska z przyległym placem, która jest jedynym funkcjonującym obiektem użyteczności publicznej w Klaskawie. Świetlica służy mieszkańcom jako miejsce spotkań, integracji. Tutaj odbywają się zebrania wiejskie, podczas których podejmowane są uchwały w najważniejszych sprawach dla sołectwa. Teren przyległy do obiektu wymaga zagospodarowania, tak samo jak sama świetlica, która wymaga poważnej inwestycji w postaci remontu i przebudowy.

W Klaskawie można wyróżnić także specyficzne obszary istotne dla społeczności, jakimi jest murowana kapliczka z figurkami świętych i krzyż przydrożne oraz teren do nich przyległy. Wokół tego typu miejsc kultu religijnego cyklicznie zbierają się mieszkańcy i wspólnie się modlą podczas najważniejszych świąt. Kapliczka i krzyż są obiektami o znaczeniu historycznym i duchowym.

Obszary, które powinny być zawarte w niniejszym rozdziale będą miały szansę powstać na mapie Klaskawy po przeprowadzeniu choć części planowanych zadań Planu. Można z całą

pewnością stwierdzić, iż dopiero wtedy powstaną obszary sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych dla mieszkańców Klaskawy. Na dzień dzisiejszy do takich miejsc możemy zaliczyć tylko świetlicę wiejską z terenem przyległym, kapliczkę i krzyż.

VI. Podsumowanie

Plan został opracowany przez zespół roboczy w składzie:

1. Irena Markowska – mieszkanka Klaskawy
2. Zofia Klaman – mieszkanka Klaskawy
3. Jacek Grzella – radny sołecki, mieszkaniec Klaskawy
4. Dariusz Ossowski – radny sołecki, mieszkaniec Klaskawy
5. Paweł Gołębiowski – pracownik UM w Czersku